

<https://doi.org/10.31861/mediaforum.2022.10.209-223>

УДК: 323.23(477.72)“2022”

© Станіслав Опінко¹

БЕЗПЕКОВИЙ АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ В ПЕРІОД РОСІЙСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ

У статті проаналізовано безпекові аспекти інформаційного простору Херсонської області в період перших 80 днів російської окупації регіону. В період окупації регіону агресор зробив чимало кроків задля захоплення інфопростору Херсонської області, включаючи зокрема фізичний тиск на місцеві медіа.

За результатами проведення моніторингу місцевих ЗМІ встановлено, що більшість місцевих медіа відстоюють проукраїнські позиції, та не публікують пропагандистських російських наративів. Константуємо, що інформаційною опорою окупаційних сил в регіоні є загальноросійські ЗМІ, які ще до початку повномасштабного вторгнення мали досить потужний «інформаційний плацдарм» в регіоні, при цьому місцеві маріонеткові колаборанти не володіють суттєвими інформаційними ресурсами задля здійснення власного впливу в регіоні, що додатково зменшує їх політичну вагу. Підкреслено ключову роль онлайн ЗМІ та соціальних мереж, які стали ключовим елементом інформаційного простору Херсонщини.

Ключові слова: інформаційний простір, колабораціонізм, легітимізація влади, національна безпека, Прикордоння, російська окупація, Херсонська область.

Security Analysis of the Information Space of the Kherson Oblast during the Russian Occupation

The article analyzes the security aspects of the information space of the Kherson region during the first 80 days of the Russian occupation of the

¹ Аспірант кафедри політології та державного управління факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. E-mail: opinko.stanislav@chnu.edu.ua; <https://orcid.org/0000-0001-7357-7343>

region. During the occupation of the region, the aggressor has made many steps to seize the information space of the Kherson region, including, in particular, enforcement on local media. According to the results of local media, monitoring it was established that most local media defend pro-Ukrainian positions and do not publish Russian propaganda narratives. We conclude that the informational support of the occupying forces in the region is the all-Russian medias, which before the full-scale invasion had a strong «information bridgehead» in the region, while local puppet collaborators do not have significant information resources to exert their own influence in the region what further reduces their political weight. The author also notes the key role of online media and social networks, which have become a key element of the information space of Kherson region.

Keywords: information space, collaborationism, legitimization of power, national security, Borderlands, Russian occupation, Kherson region.

210 — **Постановка наукової проблеми та її значення.** Останнім часом у медіа усе частіше піднімається питання причин досить швидкого захоплення Херсонської області російськими військами на початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну, внаслідок чого практично вся територія регіону потрапила під російську окупацію. Нині місцева окупаційна адміністрація у «тісній співпраці» з місцевими колаборантами «перебирає» все більш оригінальні та маразматичні шляхи легітимізації російської влади в регіоні – від створення чергових псевдореспублік до прямої анексії регіону з боку РФ. Допоки херсонці чинять опір окупаційним силам агресор використовує всі наявні в нього ресурси не лише на військовому, політичному й економічному фронтах, але й інформаційному задля встановлення та утвердження своєї влади в регіоні. Інформаційна сфера залишилася чи не єдиним зв'язком між тимчасово окупованою Херсонщиною та рештою України. Саме тому отримання херсонцями правдивої та достовірної інформації про перебіг російсько-української війни є критично важливим для подальшого опору території російській окупації. Розуміючи це окупаційні сили з самого початку вжили заходів для інформаційної «блокади» регіону та почали насаджувати на Херсонщині власні інформаційні наративи. За умов обмеженого доступу мешканців Херсонської області до загальнонаціональних засобів масової інформації, головним носієм об'єктивної інформації в регіоні залишаються регіональні та місцеві ЗМІ, а тому

дослідження їх діяльності в умовах окупації є важливим для розуміння тих процесів, які нині відбуваються в регіоні. Окрім того, дослідження зазначеної проблематики дозволить окреслити та оцінити стан інформаційної захищеності регіону напередодні та під час повномасштабної російської агресії.

Аналіз останніх досліджень із цієї проблеми та методологія дослідження. Проблемою дослідження регіонального інформаційного простору активно займаються різні дослідницькі організації в Україні, провідною з яких є Інститут масової інформації (далі ІМІ). ІМІ розробив власну методологію дослідження тем і джерел інформації в ЗМК південно-східних регіонів України (ІМІ. 24.09.2019. Методологія дослідження), проте нами дану методологію було дещо змінено та доповнено відповідно до специфіки дослідження інформаційного простору «нового тимчасового Прикордоння» (Yuriychuk Y., 2017, 162-163). Основою безпекового моніторингу місцевих та регіональних ЗМІ є пошук за темами: референдум, «Таврійська губернія», анексія, колабораціонізм, репресії. Для моніторингу обрані саме ті теми, які є критично важливими для розуміння ключових безпекових загроз в регіоні. Зазначимо, обрані теми не пов'язані з військовими загрозами, а стосуються внутрішньо та зовнішньополітичних загроз національній безпеці та суверенності України.

Кількісними та якісними показниками є кількість публікацій на кожену тему, наявність (або відсутність) посилань на джерело інформації, серед яких виокремлюємо наступні: державні органи влади України (включаючи органи військового управління), місцеві органи влади (Обласні військові адміністрації (ОВА), Районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування, їх представники), російські органи державної влади, українські ЗМК, російські ЗМК, окупаційні та колаборантські структури. Кількісні та якісні показники дозволяють скласти загальну картину наповненості інфопростору регіону, проте саме аналіз джерел інформації дозволяє зробити висновок про наявність чи відсутність російського впливу та пропаганди в регіональних медіа, що важливо з безпекової точки зору. Хронологічні рамки дослідження: з 24 лютого по 14 травня 2022 р., тобто перші 80 днів від початку російського вторгнення. Деякі публікації містили в собі одразу декілька тем або ключових слів і мали посилання на декілька джерел інформації, тому для уникнення дублювання, пріоритетною визначено першу згадку в тексті.

Метою статті є дослідження інформаційного простору Херсонщини в період російської окупації задля виявлення серйозних прогалин у системі безпеки інформаційного простору Херсонщини напередодні російської окупації. Відповідно **завданнями** визначено проведення загального аналізу інформаційного простору регіону задля встановлення рівня захищеності напередодні та у період російської окупації, а також проведення безпекового моніторингу місцевих ЗМІ з метою кількісної та якісної оцінки наповнення інформаційного простору регіону.

Виклад основного матеріалу. Починаючи з 2014 р., в період після окупації Росією Кримського півострову Херсонська область перетворилася в «нове тимчасове Прикордоння» України (Yuriyчук Y., 2017, 163), проти якого РФ роками спрямовувала засоби політичного, економічного, культурного, інформаційного впливу який з початком повномасштабного вторгнення трансформувався у пряму військову агресію та анексію регіону.

212

До початку вторгнення, станом на 1 січня 2022 р. згідно до інформації місцевого управління державної служби статистики на території області постійно проживало близько 1 000 166 осіб, з яких 275 529 осіб безпосередньо в самому місті Херсон (ГУ статистики у Херсонській області). З моменту російського вторгнення місцеве населення почало масово виїжджати з окупованого регіону. Проте, точна чисельність населення, яке покинуло регіон, так само як і чисельність населення, що залишається в окупації, наразі невідома, оскільки профільне міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій не публікує офіційних даних про кількість осіб, що покинули область після 24 лютого 2022 р. Місцева активістка, яка нині проживає в окупованому Херсоні, подає таку інформацію: «Упродовж двох місяців окупації Херсона відбулося дві хвили масової втечі жителів міста та області, бо офіційних коридорів для евакуації ми й досі не маємо. Перша хвиля виїзду через Станіслав була у березні, друга, через Снігурівку – на початку квітня. Офіційної статистики не існує, бо ці коридори для виїзду є стихійними, ніхто не фіксує кількості тих, хто виїхав» (Дзеркало тижня. 26.05.2022), додаючи, що нині в Херсоні проживає більш як половина населення міста, в основному це люди похилого віку, малозабезпечені, багатодітні сім'ї тощо.

Власні дані публікують й місцеві органи влади. Так, дев'ятого травня голова ОВА Геннадій Лагута заявив: «З Херсона виїхало близько

45 % людей, а з області – кожен п'ятий» (Укрінформ. 09.05.2022. З окупованого Херсона), схожі дані 11 травня оголосив і міський голова Херсона Ігор Колихаєв, який залишився в окупованому місті. За його даними місто покинуло близько 40 % мешканців (Уніан. 11.05.2022. З Херсона виїхала). Таким чином, під окупацією знаходяться близько 730 тис. осіб, з яких 150 тис. у самому Херсоні.

Огляд інформаційного простору Херсонщині розпочнемо з дослідження звіту представника Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення у Херсонській області за 2021 р. (НРУТР. 2021. Звіти представників). Його результати засвідчують дуже низький рівень захисту інформаційного простору Херсонщини напередодні російського вторгнення, особливо в південних районах. Регулятор констатує: «...російські пропагандистські канали мовлять не лише на тимчасово окупованих територіях, а й у районах, прилеглих до лінії розмежування або адмінмежі, а подекуди упевнено розповсюджуються на відстань до 50-60 кілометрів углиб території Херсонської області. Натомість передавальних потужностей стабільного вітчизняного мовлення не достатньо для покриття всіх так званих «білих плям» на півдні Херсонщини» (НРУТР. 2021. Звіти представників).

213

Через слабку захищеність телерадіопростору на різних частотах присутній доступ до низки російських телеканалів та радіопрограм, зокрема: «Россия 1», «Россия 24», «НТВ», «Первый Крым», «Звезда», «24 Крым», «Вести ФМ», «Радио Звезда», «Радио Маяк», «Радио Крым», «Радио Море» та багато інших. Орієнтованим джерелом частот є низка населених пунктів у північній частині окупованого Росією Криму. З українських телерадіокомпаній ліцензію на діяльність в області мають 22 компанії (НРУТР. 2021. Звіти представників). Загалом, можна зробити висновок, що ще до початку повномасштабного вторгнення в Україну РФ мала достатньо сильні позиції в інформаційному просторі Херсонщини, особливо в південних районах.

Відповідно до обраної методології для аналізу було обрано дев'ять місцевих ЗМК (друкованих, онлайнних, електронних), які представлені в Табл. 1.

Констатуємо, доступ до деяких зазначених вище ЗМК нині відсутній, а саме: веб-сторінка Херсонської газети «Новий День» є заблокованою, що підтверджує ІМІ (ІМІ. 01.03.2022. Сайт херсонської газети), водночас публікації на веб-сторінці газети «Гривна» не

оновлювалися від кінця березня, а сам веб-сайт частково не справний. Схожу ситуацію спостерігаємо з іншим онлайн ЗМІ – «Херсонці», останні публікації на якому датовані другою половиною квітня, окрім того фіксуємо відсутність доступу до онлайн ЗМІ «Херсонські вісті».

Таблиця 1

Найпопулярніші ЗМІ Херсонської області (6)

Друковані ЗМК	Онлайнові ЗМК	Електронні ЗМК (телеканали)
Гривна	Херсон Онлайн – khersonline.net	Скіфія (нині UA: Херсон)
Вгору	Херсонські вісті – visti.ks.ua	ВТВ+
Новий день	Херсонці – khersonci.com.ua	
	Херсонщина за день – ksza.ks.ua	

214

— Констатуємо, доступ до деяких зазначених вище ЗМК нині відсутній, а саме: веб-сторінка Херсонської газети «Новий День» є заблокованою, що підтверджує ІМІ (ІМІ. 01.03.2022. Сайт херсонської газети), водночас публікації на веб-сторінці газети «Гривна» не оновлювалися від кінця березня, а сам веб-сайт частково не справний. Схожу ситуацію спостерігаємо з іншим онлайн ЗМІ – «Херсонці», останні публікації на якому датовані другою половиною квітня, окрім того фіксуємо відсутність доступу до онлайн ЗМІ «Херсонські вісті».

Відсутність доступу до веб-сторінок даних ЗМІ напряму пов’язана з російською окупацією регіону. Агресор, окрім використання ДДОС-атак та глушіння трансляції українських телеканалів, активно використовує насильство проти представників місцевих ЗМІ. Зокрема, взагалі припинено роботу – 12 березня інтернет-видання «Новий візит», 13 березня – генічеського видання «Приазовська правда». На середину квітня зафіксовано припинення роботи, як мінімум 15 місцевих медіа, два з яких відновили свою діяльність майже через місяць від початку окупації, зберігши при цьому власну редакційну політику (ІМІ. 19.04.2022. Чим жили херсонські медіа). Від початку окупації також зафіксовано велику кількість нападів, зниклень та «загадкових смертей» місцевих активістів, журналістів і працівників медіа сфери. Паралельно з придушенням українських медіа,

окупаційні сили активно захоплюють регіональний інформаційний простір. Вже на другий день окупації міста Херсон російські військові захопили будівлю філії АТ «НСТУ» «Херсонська РД «Скіфія»», а 4 березня через приставку T2 окупанти почали транслювати 24 російські телеканали та три радіоканали, того ж місяця на Херсонщині перестали працювати українські радіоканали в діапазоні FM (ІМІ. 19.04.2022. Чим жили херсонські медіа, ІМІ. 04.03.2022. У Херсоні російські окупанти).

Враховуючи відсутність доступу до веб-сторінки газети «Новий День» та обмежений доступ до публікацій газети «Гривна» є потреба при проведенні моніторингу замінити дані ЗМІ на інші, проте одна з найбільших і найстаріших газет Херсонщини «Наддніпряньська правда» не має власного веб-сайту, що за нинішніх умов унеможлиблює її моніторинг, у свою чергу в інших друкованих ЗМІ області власні веб-сторінки або відсутні, або до них немає доступу, або ж дані газети мають вузький тематичний профіль, відмінний від громадсько-політичного, що не дозволяє включити їх до проведення безпекового аналізу. Також, замість «Херсонських вістей», веб-сторінка яких є недоступною, для аналізу обрано онлайн видання «Мост», засновницею якого була херсонська активістка Катерина Гандзюк, а замість онлайн ЗМІ «Херсонці» – «Сайт міста Херсон 0552.ua».

Здійснюючи моніторинг новин на веб-сторінках місцевих телеканалів, автор зіштовхнувся із проблемою, що більшість телеканалів або припинили свою діяльність, або суттєво її обмежили. Так, на «UA:Херсон» новини доступні лише після 22 березня, що змушує звужити часові рамки моніторингу для даного ресурсу, в свою чергу телеканал «ВТВ +» обвинувачується НРУТР у спробах колабораціонізму та у співпраці з окупантами, оскільки в одній з передач телеканалу брав участь псевдоочільник Херсонської області, місцевий колаборант Володимир Сальдо (НРУТР. 01.05.2022 Національна рада попереджає). Звертаємо увагу, що власником та директором телеканалу є місцевий політик Віталій Каменський (Vkursi Pro. ПП «ТРК ВТВ ПЛЮС»), який на місцевих виборах 2020 р. балотувався до Херсонської міської ради від партії «За Майбутнє» (Чесно. ПолітХаб). Відзначимо фактичну відсутність редакційної політики на веб-сторінці даного телеканалу, що не дозволяє провести моніторинг контенту даного ЗМІ, та змушує, натомість, аналізувати телеканал «Херсон+». Результати моніторингу відображені в Табл. 2.

Таблиця 2

Безпековий моніторинг Херсонських ЗМІ

Тема:	Друковані ЗМІ	Онлайнві ЗМІ				Електронні ЗМІ (телеканали)		Загалом
		Херсон Онлайн	Мост	Сайт міста Херсон 0552.ua	Херсонщина за день	UA: Херсон	Херсон+	
Референдум	28	62	44	37	6	24	1	202
Таврійська губернія	-	1	3	1	-	1	-	6
Анексія	4	7	6	5	1	2	-	25
Колабораціонізм	7	24	30	51	1	42	-	155
Репресії	4	25	41	34	13	146	5	268
Загалом	43	119	124	128	21	215	6	656
Загальна к-сть публікацій за період	-*	2584	2125	**	846	828	66	+6449
Джерело інформації:								
Держоргани	16	31	44	64	6	57	-	218
Місцеві органи	12	25	15	27	6	92	-	177
Російські органи влади	-	3	-	-	-	-	-	3
Українські ЗМІ	7	43	23	8	3	2	-	86
Російські ЗМІ	-	1	1	-	-	-	-	2
Окупаційні сили	1	2	2	1	-	1	-	7
Інше	7	14	36	28	4	63	6	158
Відсутнє	-	-	3	-	2	-	-	5
Загалом	43	119	124	128	21	215	6	656

* Відсутня технічна можливість перевірити загальну кількість публікацій за період.

** Відсутня технічна можливість перевірити загальну кількість публікацій за період.

Отже, проведений безпековий моніторинг засвідчує проукраїнські позиції доступних ключових місцевих ЗМК під час російської окупації регіону. Місцеві ЗМК лише у виняткових ситуаціях посилаються на місцевих колаборантів, російські органи державної влади або російські ЗМІ, такі посилення зазвичай використовують для наведення цитат, фраз тощо. Водночас найпопулярнішими джерелами інформації слугують офіційні державні та місцеві структури, поширена практика посилення на інформацію з соціальних мереж, неурядових організацій та на інші альтернативні джерела інформації; а темами місцевих ЗМК – організація псевдореферендумів, репресії щодо місцевого населення та колабораціонізм. Констатуємо практично повну відсутність нарративу про «відродження» так званої «Таврійської Губернії» в інформаційному просторі регіону, тема прямої анексії регіону згадується не часто.

Активність місцевих медіа є досить неоднорідною, перше місце в інформаційному просторі регіону займають онлайн ЗМІ, які ведуть активну діяльність в умовах окупації, в той же час друковані медіа та телеканали практично «вибули» з місцевого інфопростору, виняток становить лише «UA: Херсон», який є частиною загальнонаціонального суспільного мовника, при цьому локальний телеканал «Херсон+», має дуже низьку активність. Схожу ситуацію констатуємо з місцевими телеканалами: «Твій Плюс», «ЯТБ», «КРАТУ» та ін. Відзначимо, що веб-сторінки деяких телеканалів є недоступними. Незважаючи на першість онлайн ЗМІ в інфопросторі, досліджувані тематики становлять лише невелику частку новин, опублікованих на даних ресурсах. Водночас на «UA: Херсон» дані теми складають майже чверть від усіх новин за вказаний період, особливу увагу на телеканалі присвячено темі репресій в окупованому Росією регіоні.

Проведений за допомогою моніторингового онлайн-ресурсу «Vkursi» аналіз засвідчив відсутність серед Херсонських ЗМК російських та/або білоруських бенефіціарів. У місцевих колаборантів із власними медіа ресурсами теж не склалося. Так, один із членів колаборантського «Комітету за мир і порядок», проросійський активіст Кирило Стремоусов свого часу активно маскувався під журналіста та навіть мав власне «інформаційне агентство» «Таврія News», яке за інформацією ресурсу «Vkursi» офіційно є діючим (Vkursi Pro. ТОВ «ІА «ТАВРІЯ-НЬЮС»). Проте моніторинг веб-мережі засвідчує наявність лише декількох застарілих його веб-сторінок у деяких

соціальних мережах, тобто даний ресурс відсутній у інформаційному просторі Херсонщини.

Єдиним діючим колаборантським рупором є веб-ресурс «Херсонський вісник new», засновником якого є місцевий колаборант Геннадій Шелестенко, якого наприкінці квітня Національна спілка журналістів України виключила зі своїх лав (НСЖУ. 27.04.2022. З НСЖУ виключено медійника). Веб-сторінка даного ресурсу фактично не оновлювалася з кінця 2021 р., проте він присутній в соціальній мережі «Facebook», сторінка якого налічує близько 16 тис. підписників. Автор на ній публікує стандартну проросійську пропаганду та дезінформацію. Крім цього в даного ресурсу наявний канал на платформі «Youtube» з більше ніж 18 тис. підписників, від початку війни на каналі публікують відео з окупованого Херсону. Зазначимо, окремі відео з наслідками бойових дій мають більше мільйона переглядів. Загалом важко виявити реальний вплив даних ресурсів на інформаційний простір регіону, так само як і пересвідчитися в реальності та географічній приналежності всіх підписників даних каналів. Звернемо увагу, що згідно до даних ресурсу «Vkursi», дане «медіа», до сих пір є офіційно зареєстрованим та діючим в Україні (Vkursi Pro. ТОВ ВИДАННЯ). Констатуємо відсутність власних медіа-ресурсів у низки інших місцевих колаборантів. Звідси випливає безсумнівний факт – медійною опорою окупації та неодноразових спроб легітимізувати російську владу в регіоні є загальноросійські ЗМК.

Важливим складником інформаційного простору окупованої Херсонщини є соціальні мережі, як найпопулярніше джерело інформації в сучасних умовах внаслідок їх доступності та зручності. Саме тому місцеві окупаційні сили прагнуть заблокувати на Херсонщині доступ до соціальних мереж «Facebook» та «Instagram», що розцінюємо, по-перше, як засіб інформаційної боротьби, по-друге, як спробу інформаційної «інтеграції» Херсонщини до загальноросійського інформаційного простору, де, як відомо, доступ до даних мереж офіційно заблокований російським федеральним регулятором «Роскомнадзор».

Найефективнішим складником соціальних мереж інформаційного простору Херсонської області вважаємо «Telegram» канали, які у перші дні війни стали «основними каналами комунікації та дезінформації». В ІМІ відзначають: «Місцеві канали, на кшталт «Ху*ового Херсона», швидко збільшили аудиторію в десятки разів, але «редак-

ційна політика» цих медіа залишає бажати кращого» (ІМІ. 19.04.2022. Чим жили херсонські медіа). Однією з ключових проблем подібних каналів є відсутність верифікації інформації, можливість користувачів пропонувати дописи дуже часто без їхньої належної перевірки з боку адміністрації каналу, чим неодмінно користується агресор. Більше того, анонімні Telegram-канали вже давно слугують одним із засобів введення гібридної війни РФ супроти України. Ще на початку повномасштабного вторгнення Служба безпеки України (СБУ) опублікувала перелік Telegram-каналів, які координують російські спецслужби, в даному переліку присутня ціла низка так званих місцевих Telegram-каналів міст Південно-східної України, зокрема й канал «Херсон live» (ІМІ. 01.03.2022. СБУ нагадала список).

Станом на середину травня найпопулярнішим Telegram-каналом є «Ху*овий Херсон», кількість підписників якого переважає 246 тис. Відзначимо, «редакційна політика» каналу змінилася від нейтрально-проросійського до проукраїнського напрямку, канал все більше відстоює проукраїнські погляди, а чимало новин подає із посиланням на офіційних представників влади України, загальноукраїнські та місцеві ЗМІ, тощо, проте основною мовою каналу залишається російська. Натомість кількість підписників координованого спецслужбами РФ «Херсон live» ледь переважає 9 тис. При цьому неможливо не тільки точно визначити географічну приналежність аудиторії, а й навіть пересвідчитися в реальному існуванні всіх підписників даних Telegram-каналів.

Висновки. Безпековий аналіз засвідчує, що напередодні російського вторгнення інформаційний простір Херсонської області був не достатньо захищеним, з одного боку в південних частинах області спокійно мовило російське телебачення та радіо, з іншого боку до списку місцевих колаборантів долучились не лише місцеві політичні маргінали, але й окремі представники органів влади, силових структур, тощо. Це актуалізує проблему політичної безпеки в «новому тимчасовому Прикордонні» України для подальших досліджень в цій сфері. Місцеві колаборантські угруповання не володіють достатніми медіа ресурсами, що не дозволяє їм суттєво впливати на інфопростір регіону, а тому ключовим інформаційним ресурсом окупаційних адміністрацій в регіоні є загальноросійські ЗМІ, які ще до початку окупації мали сильні позиції в регіоні. Практично всі ключові місцеві ЗМІ є проукраїнськими, надають правдиву інформацію про перебіг

російсько-української війни, та не допускають в себе російських наративів, що є критично важливим для інформаційної безпеки. Саме тому загарбники з першого дня окупації роблять все можливе задля технічного та фізичного обмеження роботи місцевих ЗМІ, через що місцеві телеканали та друковані газети практично або зникли, або суттєво обмежили власну діяльність в інформаційному просторі Херсонщини.

Центральне місце за таких умов відводиться мережі Інтернет, саме місцеві онлайн ЗМІ є ключовими джерелами інформації для більшості херсонців, оскільки окупація регіону меншою мірою вплинула на їх діяльність та доступність. Особливу увагу варто приділити соціальним мережам, де присутній суттєвий проукраїнський сегмент, доступ до якого окупаційні сили прагнуть всіляко обмежити. Проте, в соціальних мережах присутній також і проросійський сегмент, зокрема ціла низка псевдоукраїнських телеграм-каналів, які координують російські спецслужби. Загалом розвиток подій демонструє, що чим довше регіон перебуває під російською окупацією, тим сильніший вплив агресор здійснює на регіональний інформаційний простір та послабляє інформаційну безпеку України.

220

Джерела та література:

1. ГУ статистики у Херсонській області. Чисельність населення (за оцінкою) на 1 січня 2022 р. та середня чисельність у 2021 році. <http://www.ks.ukrstat.gov.ua/demografichna-ta-sotsialnaya-politika/naselennya-ta-migratsiya/2498-dani-za-period-z-pochatku-roku/979-chiselnist-naselennja-na-pochatok-misjacija-ta.html>.
2. Дзеркало тижня. 26.05.2022. Херсон як Південна Фортеця. <https://zn.ua/ukr/internal/kherson-jak-pivden-na-fortetsja.html>.
3. ІМІ. 01.03.2022. Сайт херсонської газети “Новий день” перестав відкриватися. <https://imi.org.ua/news/sajt-hersonskoyi-gazety-novuj-den-perestav-vidkryvatysya-i44127>.
4. ІМІ. 01.03.2022. СБУ нагадала список псевдоукраїнських телеграм-каналів, які координує Генштаб РФ. <https://imi.org.ua/news/sbu-nagadala-spysok-psevduoukrayinskyh-telegram-kanaliv-yaki-koordinuyey-genshtab-rf-i44126>.
5. ІМІ. 04.03.2022. У Херсоні російські окупанти транслюють пропаганду через Т2. <https://imi.org.ua/news/u-hersoni-rosijski-okupanty-translyuyut-propagandu-cherez-t2-i44192>.

6. ІМІ. 19.04.2022. Чим жили херсонські медіа у перші місяці війни. <https://imi.org.ua/monitorings/chym-zhyly-hersonski-media-u-pershi-misyatsi-vijny-i45079>.

7. ІМІ. 24.09.2019. Методологія дослідження тем та джерел інформації в ЗМІ південно-східних регіонів України. <https://imi.org.ua/monitorings/metodologiya-doslidzhennya-tem-ta-dzherel-informatsiyi-v-zmi-pivdenno-shidnyh-regioniv-ukrayiny-i29724>.

8. НРУТР. 01.05.2022 Національна рада попереджає медійників, що будь-які спроби колабораціонізму з окупантами є зрадою України. <https://www.nrada.gov.ua/natsionalna-rada-poperedzhaye-medijnykiv-shho-bud-yaki-sproby-kolaboratsionizmu-z-okupantamy-ye-zradoyu-ukrayiny/>

9. НРУТР. 2021. Звіти представників. <https://www.nrada.gov.ua/reports/>

10. НСЖУ. 27.04.2022. З НСЖУ виключено медійника, який на Херсонщині підтримав окупаційний режим. <https://nsju.org/novini/z-nszhu-vyklyucheno-medijnyka-yakyj-na-hersonshhyni-pidtrymav-okupaczijnyj-rezhym/>

11. Укрінформ. 09.05.2022. З окупованого Херсона виїхали близько 45% жителів – голова ОВА. <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3479185-z-okupovanogo-hersona-viihali-blizko-45-ziteliv-golova-ova.html>.

12. Уніан. 11.05.2022. З Херсона виїхала майже половина жителів, в місті багато техніки та росіян – мер. <https://www.unian.ua/war/zhittya-okupovanogo-hersonu-vijihala-polovina-zhitelev-bagato-viyskovoji-tehniki-ta-rosiyan-novini-vtorgnennya-rosiji-v-ukrajinu-11821557.html>.

13. Чесно. ПолітХаб. <https://www.chesno.org/politician/199744/>

14. Yuriychuk Y. 2017. «Information Space of «New bordering areas» in Ukraine» Na pograniczach. Kultura – Literatura – Media: Monografia. Seria: Na pograniczach kultur i narodów. Tom VIII: 159-173.

15. Vkursi Pro. ПП «ТРК ВТВ ПЛЮС». <https://vkursi.pro/card/pp-trk-vtv-plus-24959285>.

16. Vkursi Pro. ТОВ «ВИДАННЯ «ПІВДЕННИЙ РЕГІОН УКРАЇНИ». <https://vkursi.pro/card/tov-vydannia-pivdennyu-rehion-ukrainy-44319938>.

17. Vkursi Pro. ТОВ «ІА «ТАВРІЯ-НЬЮС». <https://vkursi.pro/card/tov-ia-tavriia-nius-36420411>.

References:

1. HU statystyky u Khersonskii oblasti. Chyselnist naselennia (za otsinkoiu) na 1 sichnia 2022 roku ta serednia chyselnist u 2021 rotsi. <http://www.ks.ukrstat.gov.ua/demografichna-ta-sotsialnaya-politika/naselennya-ta-migratsiya/2498-dani-za-period-z-pochatku-roku/979-chyselnist-naselennja-na-pochatok-misjacija-ta.html>.

2. Dzerkalo tyzhnia. 26.05.2022. Kherson yak Pivdenna Fortetsia. <https://zn.ua/ukr/internal/kherson-jak-pivden-na-fortetsja.html>.

3. IMI. 01.03.2022. Sait khersonskoi hazety “Novyi den” perestav vidkryvatysia. <https://imi.org.ua/news/sajt-hersonskoyi-gazety-novyj-den-perestav-vidkryvatysya-i44127>.

4. IMI. 01.03.2022. SBU nahadala spysok psevdoukrainskykh telehram-kanaliv, yaki koordynue Henshtab RF. <https://imi.org.ua/news/sbu-nagadala-spysok-psevdoukrayinskykh-telegram-kanaliv-yaki-koordynue-genshtab-rf-i44126>.

222
— 5. IMI. 04.03.2022. U Khersoni rosiiski okupanty transliuiut propahandu cherez T2. <https://imi.org.ua/news/u-hersoni-rosijski-okupanty-translyuyut-propagandu-cherez-t2-i44192>.

6. IMI. 19.04.2022. Chym zhyly khersonski media u pershi misiatsi viiny. <https://imi.org.ua/monitorings/chym-zhyly-hersonski-media-u-pershi-misyatsi-vijny-i45079>.

7. IMI. 24.09.2019. Metodolohiia doslidzhennia tem ta dzherel informatsii v ZMI pivenno-skhidnykh rehioniv Ukrainy. <https://imi.org.ua/monitorings/metodologiya-doslidzhennya-tem-ta-dzherel-informatsiyi-v-zmi-pivenno-shidnyh-regioniv-ukrayiny-i29724>.

8. NRUTR. 01.05.2022 Natsionalna rada poperedzhaie mediinykiv, shcho bud-yaki sprobly kolaboratsionizmu z okupantamy ye zradoiu Ukrainy. <https://www.nrada.gov.ua/natsionalna-rada-poperedzhaye-medijnykiv-shho-bud-yaki-sprobly-kolaboratsionizmu-z-okupantamy-ye-zradoyu-ukrayiny/>

9. NRUTR. 2021. Zvity predstavnykiv. <https://www.nrada.gov.ua/reports/>

10. NSZhU. 27.04.2022. Z NSZhU vyklyucheno mediinyka, yakyi na Khersonshchyni pidtrymav okupatsiinyi rezhym. <https://nsju.org/novini/z-nszhu-vyklyucheno-medijnyka-yakyj-na-hersonshhyni-pidtrymav-okupaczijnyj-rezhym/>

11. Ukrinform. 09.05.2022. Z okupovanoho Khersona vyikhaly blyzko 45% zhyteliv – holova OVA. <https://www.ukrinform.ua/rubric->

regions/3479185-z-okupovanogo-hersona-viihali-blizko-45-ziteliv-golova-ova.html.

12. Unian. 11.05.2022. Z Khersona vyikhala maizhe polovyna zhyteliv, v misti bahato tekhniky ta rosiian – mer. <https://www.unian.ua/war/zhittya-okupovanogo-hersonu-vijihala-polovina-zhyteliv-bagato-viyskovoji-tehniki-ta-rosiyan-novini-vtorgnennya-rosiji-v-ukrajinu-11821557.html>.

13. Chesno. PolitKhab. <https://www.chesno.org/politician/199744/>

14. Yuriychuk Y. 2017. «Information Space of «New bordering areas» in Ukraine» Na pograniczach. Kultura – Literatura – Media: Monografia. Seria: Na pograniczach kultur i narodów. Tom VIII: 159-173.

15. Vkursi Pro. PP «TRK VTV PLIuS». <https://vkursi.pro/card/pp-trk-vtv-plius-24959285>.

16. Vkursi Pro. TOV «VYDANNIa «PIVDENNYI REHION UKRAINY». <https://vkursi.pro/card/tov-vydannia-pivdennyy-rehion-ukrainy-44319938>.

17. Vkursi Pro. TOV «IA «TAVRIIa-NIuS». <https://vkursi.pro/card/tov-ia-tavriia-nius-36420411>.